

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus de decem praeceptis - Cod. Aug. pap. 51

Henricus <de Frimaria>

[Reichenau], [14. Jahrh.]

Sermo secundus de missa

[urn:nbn:de:bsz:31-87058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-87058)

a peccis magnis In missa vero & a peccis paruis Dionisius
 Et cum accedentes ad sanctissimum sacramentum mundari quenerit
 etiam ab istis aie sanctis **Item sermo sedus de missa**
Stare fecit cantores contra altare **Eccl xlvij David**
 Simphonides et egregius psalteres circa dei cultum valde
 deuotus diuersos psalmos edidit quos per diuersos cantores
 circa altare cantari constituit huius exemplo sancti patres
 diuersos cantus circa altare decantandos ediderunt et mis-
 sam vocauerunt **Quia** vero ibi erant multe plixitates
ideo sanctus Gregorius plixa resecauit ipsam missam queniencius
 ordinauit **Et** ideo secundum eius ordinacionem de ipsa missa aliqua
 exponamus **In** primis namque introitus decantatur dicitur
 autem introitus ex eo quod psallitur talem cantum in missam introitum
 olim quidem tampe apostolorum ipsa missa per orationem dominicam incho-
 abatur postmodum autem inchoata est per aliquam leccionem sicut
 adhuc fit **Sabbato** sancto pasche et vigilia pentecostes postmodum autem
 per aliquem psalmum inchoata est qui totus cantando dicebat
Sed quod ille introitus nimis erat plixus ideo sanctus Gregorius
 decurtauit et de illo psalmo aliquos versus detinuit et sic
 per anni circulum introitus ordinauit **Ille** autem introitus qui
 actumore inchoat reperitur clamore sanctorum patrum desiderium
 cum christi aduentum et ideo gaminatur ut intencio desiderij ostendat
 dicitur **Olim** autem iste cantus qui dicitur introitus antepha voca-
 bat et sic adhuc in aliquibus libris antiquis etiam inuenit et
 dicitur antepha ab an quod est circa et phares quod est cantus quasi
 circueus psalmos et gloria patri et quod ante illam et post illam
 cantabatur **Deinde** sequitur **Virgileyson** quod nouem vicibus dicitur
 quod ad honorem nouem ordinum angelorum cantatur quos sic hano-
 ramus ut ad eam societatem peruenire valeamus **Sau** merentem
Intres autem ternarios distinguit et nouem vicibus decantatur
 quod angeli intres ierararchias et nouem ordines distinguntur
Ille **Virgileyson** ad honorem trinitatis dicitur ita quod tria pri-
 ma referunt ad patrem tria media ad filium tria vltima ad
 spiritum sanctum **Est** enim **Virgileyson** idem quod **duem** misericordie habet
 enim deus misericordiam magnam multam et eternam **De** duabus
 primis **ppha** misericordie mei deus secundum magnam misericordiam
 tuam **Et** secundum multitudinem misericordiarum tuarum et ce de ueritate

dicat **Dem** Confitemi dno quod bonus quod in eternu misericordia eius hie
is deus misericordiam multam magnam et eternam **agnam** quod remittit peccata
quantumcumque sine gravia **multa** quod remittit peccata quantumcumque
sunt numerosa **Eternam** quod remittit peccata quantumcumque sine
diuturna **Itam** autem triplicem misericordiam quilibet trium
habet. scilicet pater filius et spiritus sanctus ideo eam a quolibet implora-
mus **Deinde** sequitur hymnus angelicus. **1. Gloria in excelsis deo**
quod angeli usque ad illud bone voluntatis decantaverunt **Reliqua**
autem que secuntur sanctus helaspavus ipse qui fuit nonus a beato
petro quoniam dicunt aliqui sanctum hylarum. ista addidisse
Cantabat olim in prima missa natalis dei sed postmodum symachus
ipse instituit quod in infirmitatibus sanctorum decantaret et ideo si de
aliqua missa de spiritu sancto vel de trinitate vel de sancta cruce vel
de beata virgine in festis diebus nec gloria in excelsis nec symbo-
lum dici debet **Oratio** tamen potest dici ipsa ut inter hymna
ratione et sollempnitate divina habeantur finita gloria sacerdos
populum salutat dicens **Dominus vobiscum** **Et choros respondet** **Et cum**
spiritu tuo **Ille** modus salutandi sumptuosus est ex **2. ubi** dicit
boos messoribus suis dominus vobiscum **Modus** autem respondendi sumptu-
osus est ex verbo pauli qui dicit **1. timothei ultimo** **dominus noster ihesus**
christus sit cum spiritu tuo **Post** sacerdos dicit orationem que dicitur
Collecta duplici de causa **Una** est quod olim non dicebatur nisi prius
populi multitudine congregata et collecta **Alia** est quod illa talis
oratio petita populi colligit que sacerdos deo offerre pro eo interce-
dit **Omnes** autem fere orationes conclusionem habent per dominum noster ihesum
christum **et cetera** **Ista** enim duo nomina christus et ihesus sunt nomina medi-
atoris **Ihesus** enim dicit deum humanatum **christus** hominem deificatum
Sicut est a sole quod longe est non possumus ignem accipere nisi medi-
ante berillo vel cristallo vel aliquo tali **Sic** a patre celesti
a quo pro peccatis longe distamus non possumus nisi per mediatorem
gratiam aliquam obtinere **Oratione** finita **Cantat** epistola quod super
missio. **1. super** oratio quod super doctrinam evangelii in quo est
doctrina perfectionis super oratio ad doctrinam imperfectionum **Unde**
autem quod epistola post evangelium legi deberet quod posterior fuit **sed**
dicendum pro epistola significat doctrina legis et prophetarum que precessit **Unde**

5
sepe in loco eplē legit aliqua lectio de lege et p̄ his hinc est quod
subdiaconi unus accollens et sine hinc p̄cedit q̄ ipsorū doctrinā
pauci fuerunt secuti et nō dū lumen gr̄e adueniret Deinde
cantat **responsoriū** sine graduale q̄ illa verba verbis eplē aliq̄
modo vident q̄ nos hinc que in eplā audiuimus debem⁹ opibus
respondere Graduale autē dicitur vel a gradu locorū q̄ in
gradib⁹ consueuerat decantari vel a gradu virtutū vñ dicitur
in psalmo s̄m interpretacionē aquile Distribuit **dominus** gradus ei⁹
in confessione vt enarratis in psalmo altera domus eū nostra
caelestis est multū alta et ideo gradib⁹ indigem⁹ postea dicitur
alleluia q̄ interpretat̄ iubilatio dō et rep̄ntat iubilacionē que
in celesti ciuitate decantat̄ Iuxta illud **Thybia xij** p̄ vicos ei⁹
alleluia decantabit̄ et ideo tantū in festiuitatib⁹ dicit̄ quia in
sollemnitate celesti cantabit̄ et q̄ illa iubilatio tanta erit
q̄ nullus posset affari ideo nullus plane ip̄m alleluia potuit
interpretari Sequencia autē licet nō sit de more romanorū
tamen in aliquibus ecclesiis decantat̄ Cuius vsum p̄mo adiuuente
Hogore abbas sc̄i Galli quas nicholaus p̄ admissam cantari
+ concessit Hermannus autē thetacet **Sci sp̄s** affit nobis gr̄a
q̄posuit et alma redemptoris mater et plura alia inuenit post
q̄ legit **euangeliū** p̄cedentib⁹ lumine thure et cruce quia
doctrina euangelica multos ad fidem quertit lumen vere sc̄e
adduxit et totū mundū dore suauitatis impleuit et vexillū
crucis in vniuerso mundo erexit Cantat̄ autē ad p̄tem aq̄
lonatē q̄ virtus euangeliū s̄ḡt illū qui dixit **sedebō** in late
ribus aq̄lonis **Isaie xiiij** demundi p̄ntē eiecit **Isaie xij** que
iudiciū est mundi nunc p̄nceps huius mundi eiecietur foris
Lecto euangeliō cantatur **symbolū** q̄ dicitur **alij** q̄ est con
vel simul et volus Sunt autē duo symbola vñ ab aplis con
fectū Cū enī essent apli p̄ mundū diuidendi p̄us in ierusalem con
uenerunt de articulis fidei differentes **symbolū** concorditer
quolibet aplō suū s̄ articulū ponente Aliud **symbolū** quod in
missa cantat̄ a trecentis decem et octo patribus in nicena syno
do editū fuit Vbi nō sunt alij articuli quā in p̄mo sed p̄pter
diuersas hereses succrescentes sunt magis elucidata post
symbolū cantat̄ offertoriū p̄missō a sacerdote **Do** vobiscum
Oram⁹ et rñ a sacerdote nulla oracio fit cuius duplex est causa
ad iuuendū q̄ quando sacerdos appropinquat ad sacrificandū

magis indigere oratione mentali quam vocali alia tamen et quod si non over
horat tamen populum et chorum adorandum in quo quidem offertorio populo ad
monetur quod sicut deo offerunt sua sic et offerant se ipsos **Responxit**
enim deus ad munera abel quod offererat deo se et sua ad munera autem
caym non responxit quod offererat deo sua se autem dyabolo **Unde**
prefatio decantatur et dicitur prefatio quod prolocutio quod sacerdos proloquitur
de sacramenti altitudine de reverentia habenda et attentione
devota sibi enim sacerdos capiat dei benivolentiam ut facilius
impetret dei misericordiam finita prefatione cantatur **Sonus** quod sumptum est
ab illo cantico angelico de quo refert **Iohannes Damascenus** lib. iii
Quis cum apud constantinopolim pestilencia magna esset et processio
fieret quidam puer subito de medio populi in caelum est raptus qui post
aliquam moram rediens dixit se ab angelis didicisse quod mox ut
cantavit pestilencia cessavit **In** calcedonensi quoque synodo fuit
istud canticum approbatum et concludit **Damascenus** **Nos** autem
dicamus illud ut demones rescindant **Quia** deus est et huius
autem cantici laus secundum **Damascenum** ex quatuor colligitur scilicet quod
angelus illud docuit ad eius placationem pestis cessavit **Calcedo-**
nensis synodus illud approbavit et dyabolus ad eius placationem
scinditur et difficit pars eius ultima sumpta est ex illo cantico
puerorum qui dixerunt benedictus qui venit in nomine domini
ut habet **Matthaei** xxi **Deinde** sacerdos accedit ad canonem quem sub
silencio dicit tribus decanibus primo ut sacerdos totum se ad interi-
ora recolligat et illa verba cum maiori attentione et devocione
proferat **Sed** ne porcis et canibus et indignis et contemptoribus
dei secreta pandantur **Tercia** vero ut verba ista in maiori
reverentia a populo habeantur **Sacramenta** enim quanto plus
occultantur tanto irreverentia maiori sunt **In** canone autem
non ponuntur sancti veteris testamenti quod ad limbum descendunt
nec ponuntur offensores tamen quod tunc non agebant eorum festivitatem
tamen quod de eorum meritis non adeo certa erat ecclesia ponunt autem
aliqui martyres de quorum merito et cum martyrum omnimoda exci-
tit certitudo **Quos** autem ecclesia ibi ponere noluit tamen ut pro
honestate vitaret tamen ne ibi ea errare contingeret **Nam** sicut
in ecclesiastica historia heverici cum **Bartholomaeis** aliqui passi sunt
et ecclesia propter persecutiones tyrannorum examinationes
sollemnes facere non valebat principaliter autem ponuntur
apostoli tamquam fidei nostre fundatores **Consecrata** autem

hostia sacerdos ipam in molam eleuat ut deuocius videntur et aduē
 a p̄lo ut ostendat q̄ fuit eleuat in patibulo q̄ fuit eleuat in celo
 q̄ eleuabit in iudicio p̄su. **h̄c** ecce intelligat seruus meus et ex
 altabit quo ad p̄mū et eleuabit quo ad sedm et sublimis erit valde
 quo ad t̄rciū **finito** canone sequit̄ orō d̄nica **Apli** missas cele
 brantes h̄ntes parua altaria que secū ferebant **Unde** ad h̄uc
 rome in ecclia sc̄i saluatoris ondit̄ altare portabile sc̄i petri
Deinde sacerdos corpus xp̄i in tres p̄tes frangit p̄ut p̄ **Sergius**
 ordinauit h̄c autē fraccio nō est in corpe xp̄i sed in solis formis
 sacramentib̄ **In** tres autē p̄tes frangitur sū ut ostendat̄ quod
 in xp̄o tres fuerunt s̄be. s̄ caro anima et deitas sū ut ondat̄
 q̄ illud sacrificiū ad honorē trinitatis offertur sū ut ostendat̄
 q̄ offert̄ p̄ corpe xp̄i mystico q̄ in tres p̄tes saluatorū diuidit̄
 s̄ virgines genentes et gignatos **Deinde** sacerdos dicit p̄te d̄
 tres cruces faciens cū p̄te hostie ostendit̄ sup calicē admmuen
 dū q̄ p̄ xp̄i passionē triplicē assecuti sum̄ pacem s̄ temporis
 pactoris et eternitatis **post** h̄ cantat̄ agnus dei q̄ ter dicit̄
 q̄ agnus ab agnoscendo dicitur **xps** igit̄ ter agnus appellatur
 q̄ s̄m innocentiū t̄rciū partem agnouit obediendo matrē
 regmendando et nos p̄r̄ reconciliando **Vel** dicit̄ agnus quod
 ter m̄r̄m agnouit. s̄ in humili subieccōe q̄n subditus erit illis
 ut h̄c **Luc** 11 **In** vimi inuipens mutacione et in ipsius m̄ris
 diligenti regmendacōe **Deinde** cantat̄ communio que ideo cō
 muniō dicitur q̄ communicando cantat̄ et est cantus leticie
 et gr̄iarū accionis p̄ tanto sacramento suscepto **In** fine dicitur
 infestis diaconus **ite** missa est. **ite** 1 ad p̄ria redite vel ite
 1 de virtute in virtutē p̄ficite q̄ missa est hostia sacra idpa
 rem ut p̄ nobis intercedat **h̄us** desco victore **ipsa** hostia sac̄
 missa vocari potest **primo** q̄ tr̄ansmissa est nobis p̄mo a p̄r̄
 p̄ incarnationē 11 a nobis p̄r̄ passionē **Simili** in sacramen
 to p̄mo a p̄r̄ nobis p̄ sanctificacionē qua in nobis esse incipit
 et postea a nobis p̄r̄ p̄oblacionē q̄ p̄ nobis intercedit **In** feri
 alibus autē dicit̄ **inducamus** d̄no et est gr̄iarū accio p̄ oblato
 sacrificio et p̄f̄c̄e missę ministerio **In** missa autē p̄ defunctis
 dicitur **Requiescant** in pace q̄ sacrificiū q̄ in missa est p̄
 eis oblatū est ad liberationē ipsorū depurgatorij pena ut

in pace perpetua requiescant. **Septem sunt dignitates sacerdotum**

Prima est liberatio ab omni servitute **Exodi** Ego elegi vos & ce.
Secunda est pmiarum et decimarum receptio. **Jo** Illi laborabant et
vos in mystem eorum introistis. **Tercia** omnium creaturarum sub
reccio. **ps** In terra vehementer deum sunt. **Quarta** secretorum
revelacio. **Jo** iam no dicam vos servos & ce. **Quinta** est sua spo
se dilecte recommendacio. **Crisostomus** Ihs xpc celo et aliis cariores
ostendit sacerdotes. **Sexta** pcedit ablatio. **Matthi** Quodcuq solue
ris sup terram & tere. **Septima** corporis xpi consecratio. **Matthi**
Quascunq sume & ce.

Adificare domum in et erit in
Accceptabilis. **Jo** Septe hie domi. **1.** **virginitas** eternale virginalis
singularis mysteriale sacramentalis materiale spirituale in pma
domo eternali deus inhabitantibus scis tripliciter adoratur. scilicet
ab affectu laudacionis gratiarum accionis glorificacionis. **Orone** laudis effun
dunt scilicet ex terra dei visione & expiculatorum evasione & ex corpore reforma
cione. **Unde** dicitur dicitur & ce. **2.** **domus** est virtus virginalis que usq in
fine seculi p salute hominum interpellat nam de suis oronibus misericordiam
committendo. **Ad** huc cogunt eam tria. **1.** scilicet inuencio nam gratiam in qua
conditi sumus amissimus omnes quam ipsa inuenit ecce pmi. **2.** est mater
na dileccio qua est et dicitur mater nostra. **3.** est enim q omnis mater
filios naturaliter diligit & est filii recomendacio qui loco et tempe
passionis in nomine iohannis qui gra interpretat nos ei recommendavit dices
mulier ecce filius tuus. **q. d.** **Unde** mater quanta patior pro peccatoribus
et habe eos tibi misericorditer omisso ne tanta amaritudo passiois
in me meis frustret. **3.** **tertia** domus dicitur singularis que est homo
xpc que ideo singularis dicitur qz no habet similes neqz parem cui
totam vitam nichil aliud fuit quam ovis plectis qui p nobis omnino dices
pater venit hora clarifica filium tuum in quibus quatuor rogatur. **1.** ab
omnibus malis defensione. **Unde** no rogo ut tolles eos de mundo sed
ut serues eos amala. **2.** pntis vite sanctificacione. **Unde** pater sanctifica
eos in veritate & sequit et ego peto sanctifico me ipm. **3.** p sufferenciam
passionis ut sint et ipi sanctificati in veritate. **4.** p meritum passionis
mee. **4.** **Unionis** pfectione. **Unde** pater serua eos in nomine tuo
quos dedisti michi ut sint unum sicut et nos unum sumus & sequit
no phis rogo tm sed peto qui creditur sint p verbum eorum in me
ut omnes unum sint sicut tu pater in me et ego in te. **5.** ibi
pater clarifica filium ut omne q dedisti ei det eis vitam eterna
et q dedit pater filio. **6.** incarnari laboriose quersum inuenerunt

2 p

[Faint, illegible text from the reverse side of the page, likely bleed-through from the verso.]

Incipit Epistola

in Genesim

pari morte morari. **Q**uarta domus dicitur mysterialis que est ecclesia
militans que pro suis filiis bonis et discipulis supplicat incessanter orat
pro peccatis ut querantur pro bonis ut pro moueant in melius et ut mala
aduersariis auferantur. **P**s. **Conuertere nos et ce.** **B**eneficentia dicitur bonis
et vocatis corda. **A** moue ame plagas tuas et quod ecclesia est sponsa et
desponsata ei ut dicitur **Osee a.** desponsabo te in infide. **S**acramen-
tis mundata. **S**anctificata propter et ornata deo ipsa pro sua reuerencia
exaudit. **Q**uinta domus est corpus christi de quo dicitur **p**s. **zelus**
domus tue comedit me. et **amor domus tue amestabile me fecit**
hec domus dei tripliciter pro nobis orat. **p** hinc qui sunt in ecclesia
sua in terra orat ut sanctificentur pro hiis qui sunt in purgatorio ut
liberentur pro saluatis in celo gratia actiones exhibent in eius figura
Sacris sanctis hostiis in tres partes diuidit. **S**exta domus dei dicitur
materialis ex lignis et lapidibus facta ubi congregantur quod impossibile
est pro multis peccatis non exaudiri. **V**bi dicitur in ew. **E**go dico
uobis petite et accipietis. **q**d. **E**go qui sum ueritas in promittendo
caritas in desiderando plena proas in soluendo querite et in me
pulsate. **2** ce. **o**mnis qui petit accipit in quibus uerbis christi nobis
insinuat que faciunt orationem nostram efficacem. **s.** affectionem. orationem
operationem ut sit sensus omnis qui petit pro cordis affectionem qui querit
pro oris supplicationem qui pulsat pro corporis operationem sine omni
ambiguo exaudit. **S**eptima domus dei est anima rationalis que sibi
domus orationis uocabitur quod apostolus dicit christum habitare in cordibus
nostris pro fide et merito domus orationis uocatur quod fortissimas
orationes fundit ad dominum uerum quod omnes alie domus huc usque
dicte propter hanc solam domum sunt constructe dicente apostolo
omnia propter electos **min**
min

Desciunt hinc magistri tria sunt consideranda scilicet quos doceant
quid doceant qualiter doceant. **p**rimo ergo videndum est quos doce-
at quod aperte nobis ostendit **ysai** **18** ubi dicit **E**ue docebit sciam
et que intelligere facit adit et subiungit **A**blactatos alacte
annulos ab ubereibus hoc est qui se alienant a carnalibus consuetu-
dibus. **S**ed videndum est quid doceat docet enim triplicem doctri-
nam scilicet ueritatis sciam. deuotionis sapiam. **S**cientiaris et
benignitatis eminentiam. **h**ec doctrine sunt tanta excellencie
ut nullus eas nisi magister deus docere ualeat nec discere nisi
discipulis quibus pro doceat autem in hac sciam triplicem ueritatem. **s.**
de nobis de rebus de deo ut uidelicet cognoscamus nos cogno-
scamus res cognoscamus deum. **h**ec autem sciam adeo est necessaria
ut dicat in quibus ubi non est sciam anime ibi non est bonum

Et in libro sapie Van sunt oēs hoīs in quibz nō sub est sapia In hac
scia docet magr deus vt cognoscām nos sine qua cognicione
nullus saluus erit dicit In fine cogitōe tui nō est salus Tantis
enī defectibus pleni sumz vt nobis cognitis cogente hac scia vō
tatis nos oportet humiliari Scimz autē q sine humilitate nō est
via ad deū Sed in hac scia docet veritate de rebus videlicet
quantū sine breuia vilia in vtilia ex hac noticiā plenū gēptū
aspirat edundē Tercio docet veritate de deo quē quanto plus
cognoscimz tanto plus diligimus et quanto plus diligimus am
plus desideramz Ex hac triplici veritate tres virtutes sūme
necia q ex cogitōe mō necio humiliamz Ex cogitōe verum
gēptū gēptū Ex cogitōe dei deū amabimz Sed magr deus
docet deuocōis sapiam nō illā que carnis est que inimica est
deō nec illā que mundi est que stulticia est apud deū Sed eam
quā diffinit iacob que iustā est sapia p̄ quā quidē pudica addrām
carnalis que impudica est Deinde pacifica addrām mundialis
que est iniqua ipsa est modesta bonis gēsciens plena mīa
et fructibz bonis Hanc diffinit bñ d. sapia est sapor boni vo
luntate afficiens ad boni delectacionē et mali detestacionem
hec autē sapia triplex est bona melior optima p̄ma sumit
p̄ etymologiam nōis q. sapida scia et p̄ hoc pori sciencie
sup addit nichil aliud quā saporē vt hec que debeat sciencia
bona vel mala sapida facit a sapia De hac sapia dicit bñ
Sapia vera est indulgencia malorū gēptū p̄ncū et desi
derio futurorū Inuenisti plane sapiam si p̄cōn abhorreas seculi
desiderabilia p̄pendas eternam vitam toto desiderio concu
piscas Inuenisti plane sapiam si singula horū tibi sapimz vt
sunt Sedā sapia est melior que nichil aliud est nisi gustus
diuine influencie p̄p̄pienciam cognita et gustata De qua
dicit Augustus Aliquando introritis me bone ihu inquādā
sapiam in affem multū inuicem introrsus nescio ad quam
dulcedinē que si p̄ficiat in me nescio q̄ erit mīi q̄ vita ista
nō erit sed subito recido et in hinc erumpnis ponderibus
resoluo et solitis teneor et flebo multū q̄ multū teneor
hic esse oportet nec volo illic volo nec valeo miser verūbz
Tercia sapia optima est qua contemplabam eterna in qua con
templacōe rapimur ad gustandā eam sapiam que deus est
quantū possibile fuerit quā cū gustasset paulus in raptu

8
reversus ad la p̄miracōē clamabat in celū dicens O altitudo
divitiarū v̄n̄ in lib^o sapiē. Diligite sapiām vt imperiū reg
neris neminē enī diligit deus nisi cū quo in habitat sapiā

O ^{cto}portet aut exercitū hominū in bonis temporibus sedm
in moribus **T**erciu in peccis **E**uartū in virtutibus **E**unctū
in malis **P**rimorū **S**ecurū in illis que nobis bona sunt **S**ep̄
in bonis **P**rimorū **O**ctaviū in passione **I**nchoacio bonorū tempa
lū est aliena nō concupiscere p̄fectio p̄p̄ largire p̄fectio
Peritū **R**enunciare que fit p̄ voluntariam p̄mptatē
Inchoacio morū est malū p̄ malo nō reddē p̄fectio aduersa pa
cienter sustinere sed q̄ nō patienter sustinet molastū est per
fectio est querā mentis nō p̄turbare que fit p̄mittitatem
Inchoacio exercitū in peccis est peccatū displicencia p̄fectio p̄ peni
tentiā delectio p̄fectio est ex contrito corde placencia que fit
p̄lectū **I**nchoacio virtutū est mala virtute p̄fectio in virtutibus
se exercere p̄fectio ex desiderio virtutū firma et esurire et se
seruū invidiam reputare **I**nchoacio exercitū in malis proxi
morū est de malis eorū nō gaudere p̄fectio malū p̄ximo nō
inferre p̄fectio ex toto corde miseri compati et ḡdoleve
Inchoacio exercitū puri cordis est peccā digno penitencie fructi
bus delectatē p̄fectio gl̄cie attestacio p̄fectio dei testificacio prima
habuit **M**aria magdalena dimissa sunt ei peccā multa quō dilexit
multū **M** paulus **M**elch̄ in gl̄cie 2^o ce 3^o anima deuota cora
pulchra es p̄mū p̄veram p̄miam **S**edm p̄ puram gl̄ciam 3^o
p̄ḡie affluencia **V̄n̄** h̄i mundo corde 2^o ce **I**nchoacio in bo
nis proxiorū est discordes ḡcordare p̄fectio inter malos pacifica
vivere p̄fectio motus anime corpis querare vt mens resp̄ctū
peccatū nō turbet et resp̄ctū dei nō inquietet p̄mū fecit d̄s
in incarnacōē **S**edm qm̄ p̄de osculū tradidit **T**erciu temp̄
habuit q̄ et p̄p̄sa desideravit dicens fiat pax in virtute tua
Inchoacio v̄n̄ exercitū que gl̄stet in passione est q̄ quidam
pacunt p̄m̄ticiam aln̄ gr̄ia iusticiam **T**ercū p̄pter iusticiā
p̄mi sunt fures et huiusmodi qui gr̄iam m̄uerunt et gr̄ime
lūm sustinent **T**ercū qui p̄pter deū et iusticiam voluntarie
se dant in mortem

Terū in libro vite scripta sunt tantū ut videt q non q p̄d̄m̄ dei tantū
 modo nō est respectū bonorū sed s̄ respectū malorū sed ut imp̄d̄m̄
 quōd est habitū liber vite est p̄sc̄ia dei ergo in libro vite non sunt
 scripte tantūm bona q̄ mala. **U**nde q̄ p̄p̄e loquendo in libro vite
 nō scripta nisi bona sub bōis q̄ p̄hendo mala pene in quantum iusta
 sunt mala autē culpe cū nullū boni habeant rōnē in illo scripta
 nō sunt nō enī dicunt scribi nisi ea que p̄figuratas p̄p̄as repre
 sentant ad similitudinē autē figurarū in materiali libro sunt
 ydeas in libro vite cū ergo mala culpe ydeas p̄p̄as in deo non
 habeant sed cognoscant p̄ ydeas bonorū operū p̄p̄e nō possunt
 dici in libro vite esse scripta. quāuis noticia nō tantūm sit respectū
 bonorū sed s̄ malorū ad p̄m̄ in oppositū dicendū q̄ liber
 vite nō est p̄sc̄ia dei gn̄al̄ deā sed respectū eorū qui scripti
 sunt in libro vite. **U**trū aliquis possit deleri de libro vite
 et videri q̄ nō q̄ liber est noticia dei p̄destinatorū ad vitā
 sed illū quē deus nunc p̄destinatū ad vitā nō p̄t non nosse p̄e
 destinari ergo nullus potest deleri de libro vite. **U**nde aliqui
 sunt scripti in libro vite simpli ut sunt illi qui ordinati sunt
 ad h̄ndū vitam eternā ex p̄destinacōe diuina illiqui s̄ quid
 et ut nunc ut sunt illi qui ordinati sunt ad h̄ndū vitam eternā
 nō ex p̄destinacōe diuina sed ex p̄tici iusticia que est p̄gram
 imp̄tici. **U**ni p̄mo in scripti sunt in libro vite nūq̄ delentur
 q̄ infallibiliter omnes p̄destinati saluabunt sed qui scripti
 sunt in libro vite sedm̄ tantū deleri possunt et delentur
 cū cadunt a gr̄a p̄ mortale pecc̄m nec est ista delicio p̄ aliquā
 mutacionē sc̄am in illo libro sed circa rem sc̄itam s̄ p̄cedit
 de illis qui scripti sunt 1^o. **U**trū sc̄ia concubit in patria et videt
 q̄ sic ap̄ls ad hebr̄os 12. dicit q̄ sc̄ia destruet p̄e p̄hs x̄ eth̄os
 c. s. p̄hs videtur mirabiles delectaciones h̄re puritate et
 firmitate ergo si sc̄ia h̄c acquisita in patria remaneret plus
 h̄ret vnus magnus clericus in patria de gaudio quā vnus
 alius qui fuisse par in merito q̄ falsū videt q̄ pares in
 merito pares erunt in gaudio. **D**icendū q̄ in animabus b̄is
 s̄ ante corp̄is resumpcionē remanebit habitus sc̄ie acqui
 site q̄ de sui rōne nihil est b̄i i repugnans remanebit s̄
 quantum ad actū sub alio t̄n modo quā instarū vie q̄ ex̄ns
 incorp̄ali corp̄e p̄naturam et de lege quī nihil potest

9
intelligere sine fantasmatate nec ꝑ ꝑt intelligere cogitationes nisi
in quadā collacōe ad principia impia aut intelligit sine fantasmatate
pꝑꝑes intelligibiles et ꝑ sine discursu sup simplicē intuitū simul
in principio intuenso cogitionē in hoc aliquo modo assimilata cogi
tioni angelica post corpū autē resūpcionē credo qꝑ potunt scribita
intelligere quorū hnt sciam fantasmatate et ꝑ sine fantasmatate
si noluit et ꝑ ꝑ discursu intelligent ita qꝑ intelligendo in fantas
mate et sine discursu erunt similes angelis dei **Ad oppositū dicēdū**
qꝑ apꝑs intellexit de destructione scie admodū osiderandi que est
in via qꝑ impia et actus osiderandi nobiliori modo ut visu
est Ad sedm dicendū qꝑ nō est inconueniens qꝑ duorū qui pares
fuerunt in merito pꝑꝑacionē ad slām spirālem vnus impia
quantū ad aliquid maiore habeat delectacionē accidentalem
Verū deus diligit omnē creaturā et videt qꝑ nō qꝑ deus nō
diligit illud qꝑ odit sed deus odit reprobos dicitur odio habui
esau ergo nō diligit omnē creaturā ~~illa tñ spāli dilectōe~~
¶ Unde omnis creatura hnt aliquā bonitatē sed omni creatura
deus vlt illam bonitatē quā habet quā diu eam habet et ergo
diligit rem sic velle illi bonū sequit quod deus diligit omnē
creaturam illa tñ spāli dilectōe quā vlt electis vitam eternā
nō diligit omnē creaturā sic intelligendo qꝑ ꝑdcm bonū non
vlt omni creatura **Ad impū dicendū qꝑ eandē rem deus sedm**
aliquid diligit et ꝑ aliquid odit Unde in reprobis diligit naturam
et odit culpam Verū deus diligit plus angelos quā homines
et videtur qꝑ nō Gregꝑ in omnia ponit ꝑbacio ~~exhibicio~~ di
leccionis exhibicio est opꝑ sed deus plura fecit ꝑꝑꝑibꝑ quā ꝑꝑꝑ
angelis ut enī dicit ad hebrꝑos 2º angelos nusquā apprehendit
sed semen abruisse ergo magis diligit homines quā angelos
¶ Unde qꝑ de dilectōe dei ꝑt loqui dupliꝑ aut vñe actus diligēdi
aut vñe boni volūti dilectio diligente **primo deus nō diligit**
magis angelū quā hominē nec est nec quancūqꝑ creaturam
magis quā aliam nec se magis quā creaturā qꝑ eodē actu dili
gendi simplicissimo qui est rō qꝑ ipse diligit se et omnē creatu
ram **¶ Sed modo magis diligit quosdam homines ut xpm**
et mariā qꝑ quoscūqꝑ angelos qꝑ manus bonū grē et glie vlt
is quā quibuscūqꝑ angelis ut in ꝑꝑꝑibꝑ tñ angelos plus diligit
quam homines qꝑ angelis vlt magis bonū nature nobilior
est natura angeli quam anime Verū deus diligit plus impū

pscriu qua peccare pdestinatu et videt q pscriu q deus diligit
magis illu qui ht sua gram qua illu qui no habet sed iustus
pscrius habet gram qua no ht pdestinat peccu ergo magis
diligit iustu pscriu qua peccare pdestinatu **R**nde q quatu
ad intentione actus diligendi no magis diligit unu qua aliu
q ista actus no pt recipere magis et minus rone in boni voluti
plus diligit simpli peccare pdestinatu cui simpli optat magis
bonu s vitam eterna qua no optat iusto pscrio ut nuc in
sine p q magis diligit iustu pscriu q ut nuc melior est
peccare pdestinato **V**eru deus diligit magis penitente quam
innocente et videt q sic luc 17. **G**audiu erit in celo sup vno
peccare punitu agente qua sup 99 iustis qui no indiget pnia
sed de bono rei magis dilice ht manus gaudiu ergo acuria
celesti magis diligit vnus penitens qua multi innocentes q
no esset veru nisi deus magis diligeret penitente qua inno
cente **R**so q quatu ad bonu volutu q est pmiu cense deus
equaliter diligit penitente et innocente si hnt equale meritu
et illu magis qui ht maius meritu **S**ed qntu ad pmiu acciden
tale plus diligit innocente qua penitente aliquod eni gau
diu h accidentale habebunt innocentes in vita eterna eo
q nuq fedus interu cu deo violauerunt q no habebunt
peccores qui aliqui violauerunt fedus p peccm **A**d pmiu dicendu
q no semp est manus gaudiu de bono rei magis dilecta in
hic intelligat ceteris parib q aliu dare minus dilecta man
fit gaudiu q euasit magnu pculu et aliquod magnu malu
q nuq incidit maius dilice q dicit luc 11. **V**bi dicit pater ma
iori filio fili tu semp mecu es **V**eru deus plus diligit xpm
inquantu homo qua totu genus humanu et videt q non
quilibet homo tenet diligere man totu genus humanu quam
seipm q magis diligendu est totu qua pars quilibet autē ho
pars est humani generis nullus autē homo magis debet
diligere xpm in q et ho qua seipm cu inquantu homo fit
proximus noster ergo magis est diligendu genus humanu qua
xpc inquantu est ho deus autē magis diligit q magis est
diligendu **R**nde q deus plus diligit xpm inquantu homo

quā totū genus humanū sic intelligendo q̄ manus bonū vult hūc
 nature xp̄i quā totū mundo esse cū p̄fēcē vnitā deo in vōe obiecti
 et in dōne supporti que bona habet natura hūc xp̄i p̄ voluntatem
 deī manus est quā omnia alia bona mundi totius ad p̄mū cū dō
 q̄ quilibet hō magis debet diligere totū genus humanū quā seipm̄
 dico q̄ verū est inquamū includit̄ in toto genere hūc sed plus
 debet diligē se quā totū residuū generis ~~hūc~~ humanū